

A osa – jälg

Üldised nõuded

	IGP-1	IGP-2	IGP-3	IFH-V	IFH-1	IFH-2	IGP-FH
Võõras jälg = Fr Koerajuhi jälg = E	E	Fr	Fr	E	Fr	Fr	Fr
Minimaalne pikkus	300 sammu	400 sammu	600 sammu	600 sammu	1200 sammu	1800 sammu	2 x 1800 sammu, 2 erinevat ala, kaks erinevat jäljetegijat, kahel erineval päeval
Sirged	3	3	5	5	7	8, millest 1 on 30- meetrise raadiusega kaar	8, millest 1 on 30- meetrise raadiusega kaar
Nurgad	2	2	4	4, millest kolm täisnurgad ning viimane teravnurk	6 täis nurka	7, millest vähemalt 2 on teravnurka (30-60 kraadi)	7, millest vähemalt 2 on teravnurka (30-60 kraadi)
Vahemaa nurdade vahel	Min. 50 sammu	Min. 50 sammu	Min. 50 sammu	Min. 50 sammu	Min. 50 sammu	Min. 50 sammu	Min. 50 sammu
Esemed Esemete punktid	3 koerajuhi oma 3x7 punkti	3 võõrast 3x7 punkti	3 võõrast 3x7 punkti	3 koerajuhi oma 3x7 punkti	4 võõrast 3x7 punkti 1x6 punkti	7 võõrast 7x3 punkti	7 võõrast 7x3 punkti
Esemete paigutus	1. esimesele sirgele, 2. teisele sirgele, viimane jälje lõppu	1. esimesele sirgele, 2. Teisele sirgele, viimane jälje lõppu	1. vähemalt 100 sammu järel esimesele või teisele	1. vähemalt 100 sammu järel esimesele või teisele	1. vähemalt 100 sammu järel, 2. ja 3. vastavalt jäljekujule, 4. jälje lõppu	1. vähemalt 100 sammu järel, 2.-6. vastavalt jäljekujule (lubatud on ka kaks eset	1. vähemalt 100 sammu järel, 2.-6. vastavalt jäljekujule (lubatud on ka kaks eset

FCI eeskiri 2019

			sirgele 2. vastavalt kohtuniku juhisele, 3. jälje lõppu	sirgele, 2. teisele või kolmandale sirgele, 3. jälje lõppu		ühel sirgel)	ühel sirgel)
Esemete mõõdud (cm) L= pikkus W = laius H = kõrgus	L: 10 W: 2-3 H: 0,5-1	L: 10 W: 2-3 H: 0,5-1	L: 10 W: 2-3 H: 0,5-1	L: 10 W: 2-3 H: 0,5-1	L: 10 W: 2-3 H: 0,5-1	L: 10 W: 2-3 H: 0,5-1	L: 10 W: 2-3 H: 0,5-1
Jälje vanus	20 min	30 min	60 min	90 min	120 min	180 min	180 min
Töö aeg	15 min	15 min	20 min	20 min	30 min	45 min	45 min
Ristuva jälg	-	-	-	-	30 min enne starti	30 min enne starti	30 min enne starti
Eeltingimus	BH	IGP-1	IGP-2	BH	BH	IFH-1	IFH-2 või BH

IGP-V ja IGP-ZTP jäljed

	IGP-V	IGP-ZTP
	Koerajuhi jälg	Koerajuhi jälg
Minimaalne pikkus	200 sammu	300 sammu
Sirged	2	3
Nurgad (täisnurgad)	1	2
Jälje vanus	Jäljetöö algab kohe	20 minutit
Maksimaalne tööaeg	10 minutit	15 minutit
Esemed	2 koerajuhi eset	3 koerajuhi eset
Esemete mõõdud (CM) L= pikkus W = laius H = kõrgus	L: 10 W: 2-3 H: 0,5-1	L: 10 W: 2-3 H: 0,5-1
Hindamine	Jäljetöö: 79 punkti Esemed: 21 punkti	Jäljetöö: 79 punkti Iga ese: 7 punkti
Eeltingimus	BH	BH

Ristuv jälg: ainult IFH-1, IFH-2 ja IGP-FH:

Ristuv jälg ei või asuda lähemal kui 40 sammu enne ega 40 sammu pärast nurka ning see ei tohi ristuda esimese ega viimase sirgega. Ristuv jälg peab peab ristuma kahe sirgega üle 60-kraadise nurga all. Koer võib ristuvat jälge kontrollida, kui ta õigelt jäljelt ei lahku. Kui koer

vahtab õige jälje ristuva jälje vastu ja liigub mööda ristuvat jälge rohkem kui rihma pikkuse võrra, peab jäljetöö katkestama.

Eritingimus: ainult IFH-2 ja IGP-FH:

Juhul kui koerajuht saab eelnevalt kohtunikult nõusoleku, on tal lubatud jäljetöö lühikeseks ajaks katkestada, kui ta arvab, et koer või ta ise vajab lühikest pausi lähtuvalt füüsiliselt rasketest tingimustest või ilmastikuoludest (näiteks kuumus). Selliseks pausiks võetud aeg läheb arvesse kogu jäljetöök ettenähtud aja hulka. Koerajuht võib pausi ajal või esemetel puhastada koera pead, silmi ja nina. Selleks otstarbeks võib koerajuht kanda kaasas niisket lappi või švammi, mida tuleb kohtunikule enne jäljele minekut näidata. Muud abivahendid ei ole lubatud.

Jäljepõllud

Jäljeosa läbiviimise jaoks on lubatud igasugune looduslik pinnas, nt rohumaa, küntud põld, metsaalune. Kõigis eksami- või võistlusastmetes on jälgede olemasolevale jäljepõllule sobitamisel võimalik pinnasemuutus või teeraja ületamine.

Jälgede mahapanek

Kohtunik või jäljekoordinaator määrab olemasoleva jäljepõllu asetust arvestades kindlaks jälgede kulgemise. IFH-1, IFH-2 ja IGP-FH jälje maha panemiseks saab jäljetegija kohtunikult või jäljekoordinaatorilt maastikukaardi. See peab sisaldama ka maastikumärke (näiteks puud, elektripostid, majad jne). Jäljekoordinaator/kohtunik kontrollib jälgede maha panekut ja juhendab jäljetegijaid. Jäljed tuleb maha panna erinevalt. Ei ole lubatud, et näiteks esemed ja nurgad paikneksid igal jäljel üksteisest samal kaugusel. Jälje algus tuleb selgelt tähistada algusmärgiga, mis torgatakse maasse jälje alguspunktist vahetult vasakule. Jäljetegija jääb hetkeks jälje alguspunkti seisma ja liigub seejärel loomulikult kõnnil tavapärase sammuga ettenähtud suunas. Jälge maha pannes tuleb jälgida, et see toimuks loomuliku kõnniga. Nurgad tuleb teha samuti tavapärase sammuga, seejuures jälgides, et koeral peab olema võimalik jätkata tööd järgmisel sirgel ilma vahepealse katkestuseta (vaata joonist). Jäljetegijapoolne abi, kasutades tavapärasest erinevat sammu sirgetel, nurkades või esemetel, ei ole kogu jälje ulatuses lubatud. Jäljeeset ei või panna vähem kui 20 sammu enne või pärast nurka. Peale viimase jäljeeseme mahapanekut peab jäljetegija liikuma vähemalt 10 sammu otse edasi. Koer ja koerajuht ei tohi jälje mahapanekut näha. Stardijärjekord loositakse pärast jälgede mahapanekut kohtuniku juuresolekul.

Esemed

Esemete värv ei tohi maastiku omast silmatorkavalt erineda. Enne jälje maha panekut tuleb koerajuhil (IGP-V, IGP-ZTP, IGP-1, IFH-V) või jäljetegijal (IGP-2, IGP-3, IFH-1, IFH-2, IGP-FH) esemeid kohtunikule või jäljekoordinaatorile näidata. Kasutada tohib ainult tugevat jäljetegija lõhna omavaid esemeid (olnud vähemalt 30 minutit jäljetegija käes). Ühel jäljel tuleb kasutada erinevaid jäljeesemeid (materjal: näiteks nahk, tekstiil, puit). Kvalifikatsioonivõistlustel ja IFH eksamitel/võistlustel tuleb jäljeesemed nummerdada. Jäljeesemete numbrid peavad vastama jäljenumbriks.

Jäljeesemete näitamine

Näitamine:

Jäljeesemete näitamine võib toimuda seistes, istudes või lamades. Näitamisasendite vaheldumine erinevate esemete näitamisel on lubatud. Koer peab ilma koerajuhipoole mõjutuseta eset veenvalt näitama. Kui koer on eset näidanud, asetab koerajuht jäljenööri maha ja läheb koera juurde. Jäljeeset üles tõstes näitab koerajuht, et koer on eseme leidnud. Seda võib teha nii koerast vasakul kui paremal pool. Koera peab uuesti jäljele saatma samast positsioonist, kust eset näidati. Koer peab eset näitama sirgelt jälje kulgemise suunas. Veidi viltune asend lamades, istudes või seistes ei ole viga. Ese peab olema vahetult koera esikäppade ees või vahel. Koer peab jääma rahulikult eseme näitamise asendisse, kuni koerajuht annab talle käskluse jäljetöö jätkamiseks. Jäljeesemed, mis leitakse tugeva koerajuhipoole abiga, loetakse ületatuks. Pärast eseme näitamist järgneb koera uuesti jäljele saatmine, kasutades käsklust „jalg“.

Üles võtmine/eseme toomine:

Eset üles võttes on koeral lubatud seista, istuda või tuua see seismajäänud koerajuhile. Jäljeesemega edasiliikumine või selle üles võtmine lamades on viga. Eseme toomise korral peab koerajuht jääma seisma jäljenööri lõppu. Uuesti jäljele saatmine toimub pärast seda, kui koerajuht on eseme enda kätte võtnud.

Kui jäljetegija ei leia koera poolt näitamata jäänud eset, siis selle eseme eest punkte maha ei arvestata. Kui ei leidmata jääb mitu eset, pakutakse koerajuhile uut jälge. Kui koerajuht seda võimalust ei kasuta, loetakse esemed koera poolt ületatuks.

See reegel ei kehti IGP-1, IGP-V, IGP-ZTP ja IFH-V puhul. Kui koerajuhi poolt pandud jäljel ei leia koer ega koerajuht eset, selle eseme eest punkte ei anta.

Jäljetöö jäljenööriga või jäljenööri

Jäljenöör

Koer võib töötada 10 meetri pikkuse jäljenööri otsas. Kohtunik peab jäljenööri pikkust, kaelarihma ning jäljetrakse kontrollima enne jäljetöö algust (hiljemalt raporteerimise ajal). "Flexi"-tüüpi rullrihmad ei ole lubatud. Jäljenöör kulgeda üle koera selja, küljelt või esi- ja/või tagajalgade vahelt läbi. Jäljenööri võib kinnitada otse mittepoovas asendis oleva kaelarihma külge või jäljerakmete kinnitusaasa külge (lubatud on rinnarakmed või Böttger-rakmed ilma lisarihmadeta). Böttger-rakmete kasutamisel tuleb jälgida, et tagumine rihm ei oleks koera viimasest roidest kaugemal, mis võib põhjustada koera pehmete kudede kokkusurumist. Jäljenöör võib lõdvalt rippuda, kui koerajuht seda käest ei lase ning koeraga ettenähtud vahemaad säilitab. Vastu maapinda puutumine ei ole viga.

Töötamine jäljenööri

Jäljenööri töötamise korral tuleb koerajuhil hoida vähemalt 10-meetrist distantssi koerast.

Algusraport/lõppraport

Kohtuniku kutsel läheb koerajuht koos jäljetöök valmis oleva (jäljenöör peab olema lahti ja kasutatavad jäljetraksid koeral seljas) koeraga kohtuniku juurde raporteerima. Raporteerimise ajal peab koer olema algasendis. Koerajuht teavitab kohtunikku, kas koer võtab jäljeesemed üles või näitab neid. Kuni 2 meetri kaugusele alguspunktist võib koera viia lühikese jalutusrihma otsas. Enne jäljetööd, jäljetööd alustades ja jäljetöö kestel peab vältima igasugust jõulist mõjutamist. Kohtuniku märguandel tuuakse koer alguspunkti ja pannakse jäljele. Koera lühidalt istuma panemine enne jälje alguspiirkonda (u 2 m) on lubatud. Hiljemalt sellel hetkel peab koerajuht jäljenööri soovitud asendisse (jäljetrakside külge, esi-/tagajalgade vahelt läbi) panema. Pärast jäljeajamise lõppu peab koerajuht leitud esemeid kohtunikule näitama. Pärast viimase eseme näitamist ning enne lõppraportit ja soorituse eest antavate punktide teatavastegemist kohtuniku poolt ei tohi koeraga mängida ega teda sööta. Lõppraporti ajal peab koer püsima algasendis. Peale seda võib koera panna taas lühikese rihma otsa.

Jäljetöö

Koer saadetakse koos käsklusega „jalg“ jäljemärgi juurest jäljele. Koerajuhil on maksimaalselt 3 võimalust koera jäljele saatmiseks. Teine ja kolmas saatmine vähendavad esimese sirge punkte. Koer peab jälje üles võtma sügava ninaga ja seejärel ajama jälje motiveeritult, sügava ninaga, kõrge intensiivsusega ja ühtlases tempos. Jälje läbitöötamise kiirus ei ole hindamiskriteeriumiks seni, kuni koer töötab jäljel veenvalt ja intensiivselt. Koer peab jäljetööd alustama (samuti uuesti jäljele minema pärast eseme leidmist), kui talle antakse käsklus „jalg“. Jäljenöör peab võimaldama koerajuhile teatava „mänguruumi“. Jälje alustamisel ei ole alguspunkti läbitöötamise kiirus hindamiskriteeriumiks; kohtunik peab otsustama lõhna ülesvõtmise intensiivsuse üle selle järgi, kuidas koer esimese sirge algusosas käitub.

Kui koer keerab jäljerihma endale jalgade ümber, nii et edasine jäljeajamine on tugevalt häiritud, võib koerajuht kohtunikult loa saades anda jäljenööri lõpus olles koerale käskluse „lama“, rihma õigesti sättida ning koera uuesti jäljele saata, andes jäljenööri lõpust kinni hoides käskluse „jalg“. Punkte selle tegevuse pärast ei vähendata.

Ainult IFH-1 / IFH-2 / IGP-FH

Kui koerajuhile jääb mulje, et koer ei ole jälge õigesti üles võtnud, võib ta koera uuesti jäljele saata. See on võimalik ainult ühel korral ja juhul, kui koerajuht ei ole jälje alguspunktist edasi liikunud. Sellisel juhul on kohustuslik vähendada punkte 4 punkti võrra.

Nurgad

Koer peab nurgad kindlalt läbi töötama. Nurkades keerutamine on viga. Kontrollimine ilma jäljelt lahkumata on lubatud. Pärast nurga läbimist peab koer jätkama jäljetööd nõutava intensiivsusega ja samas tempos. Nurkade läheduses peab koerajuht püüdma säilitada nõutud vahemaad enda ja koera vahel. Koerajuht ei pea liikuma täpselt mööda jälge. Koerajuhil kõrvalekaldumine jäljetrajektorilt on lubatud kõige varem siis, kui koer on muutnud suunda ja töötab selgelt järgmisel sirgel.

Koera kiitmine

Koera vaoshoitud kiitmine jäljel on lubatud, välja arvatud IGP-3, IFH-1, IFH-2 ja IGP-FH astmetes, kuid seda ei või teha nurkade läheduses. Lisaks on vaoshoitud kiitus lubatud kõigis astmetes eseme näitamisel. Kiita võib enne või pärast eseme näitamist.

Katkestamine/diskvalifitseerimine

Kui koer soovib jäljelt lahkuda ning koerajuht teda selles osas takistab, annab kohtunik koerajuhile korralduse koerale järgneda. Kui koerajuht keeldub kohtuniku korraldust täitmast, jäljetöö katkestatakse. Juhul kui koer ei jõua jälje lõppu eeskirjaga ettenähtud maksimaalse aja jooksul, katkestab kohtunik jäljetöö. Erand tehakse sellisel juhul, kui koer töötab IFH-1, IFH-2 või IGP-FH astmes viimasel sirgel. Katkestamise hetkeni toimunud jäljetööd hinnatakse. Kui koer ei aja jälge (seisab pikalt ühel kohal ja ei otsi jälge), võib kohtunik jäljetöö katkestada ka siis, kui koer asub jäljel ja jäljetöö lõpetamiseks ettenähtud aeg ei ole täis.

Kui koer püüab jäljetöö ajal hakata taga ajama nähtavale ilmunud metsloomi, võib koerajuht püüda koera kontrolli alla saada, andes käskluse „lama“. Kohtuniku märguandel kutsub ta koera käsuga „siii“ enda juurde ning üritab uuesti jäljele saata. Selles olukorras on lubatud käsklus „jalg“. Kohtuniku märguandel tuleb jäljetööd jätkata. Juhul kui see ei õnnestu, koer diskvalifitseeritakse (hinnang: diskvalifitseeritud kontrolli alt väljumise tõttu).

Hindamiskriteeriumid / kohtuniku kohustused

Iga sirge hindamisel tuleb arvesse võtta selle pikkust, pinnase- ja ilmastikuolusid ning hinnangut väljendatakse hindegaga. Kohtunik peab valima oma asukoha töötava koera suhtes selliselt, et ta ei häiriks koera jäljetööd. Piirkonnas, kus koeral on õigus töötada (10 meetri raadiuses koerajuhist ja 10 meetri kaugusel edasistest jäljeosadest), ei tohi koera segada ei jäljetegija ega kohtunik.

Lisaks koera ja koerajuhi tööle peab kohtunik jälgima ka üldpilti – pinnase- ja ilmastikuolusid, võimalikke ristuvaid jälgi ning ajafaktorit – ning ta peab tööle hinnangu andmisel neid ka arvesse võtma.

Jäljetööle hinnangu andmisel peab arvestama järgnevaid kriteeriumeid:

- jäljel püsimine (näiteks motiveeritud ja püsivalt intensiivne jäljetöö, sealhulgas enne ja pärast nurki, enne ja pärast esemete näitamist)
- koera koolitustase (näiteks hekiline jäljealgus, surutud olek, vältimiskäitumine)
- koerajuhipoolne lubamatu abi
- jäljeajamist raskendavad asjaolud:
 - jäljepõllu pinnas (pinnast kattev taimestik, liiv, maastiku vaheldumine, sõnnik);
 - tuul;
 - metsloomarajad;
 - ilm (palavus, külm, vihm, lumi);
 - vahelduvad ilmastikutingimused.

FCI eeskiri 2019

Kohtunik peab hindama seda, millise innukuse ja millise enesekindlusega või vastavalt ebakindluse või vältimisega koer oma töösse suhtub.

Punktide vähendamine kõikides astmetes

- Koer katkestab jäljetöö, koerajuht ei lähe koera juurde, vaid annab jäljenööri lõpus püsesid jätkamiseks käskluse „jalg“ -> -2p . Klassides IFH-2/IGP-FH: -1p.
- Koer katkestab jäljetöö, koerajuht läheb koera juurde ja annab seejärel käskluse „jalg“ -> -4p . Klassides IFH-2/IGP-FH: -2p.
- Jäljel ekslemine, loomulike vajaduste rahuldamine, nurkades keerutamine, koerajuhipoolne häälega julgustamine, rihmaga ja häälega antav abi jäljetöö ajal või esemetel.